

सन २०२३-२४ मध्ये कापूस, सोयाबीन व इतर तेलबिया पिकांची उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजना राबविण्याकरिता रु.६० कोटी निधी वितरीत करणेबाबत.

### महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग  
शासन निर्णय क्रमांक: विकृयो-२०२२/प्र.क्र.३९/४ अे  
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक  
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२  
दिनांक: १० नोव्हेंबर, २०२३

**संदर्भ:-**

- १) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विकृयो-२१२२/प्र.क्र.३९/४ अे, दि.१२ मे, २०२२
- २) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र-२/रा.पु.सो.यो./वि.मा.२२-२प्र.क्र.७११/२३, दि.०६ जानेवारी, २०२३
- ३) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विकृयो-२१२२/प्र.क्र.३९/४ अे, दि.१६ फेब्रुवारी, २०२३
- ४) वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्र.शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि.१२ एप्रिल, २०२३
- ५) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र-३/कापूस/विशेष कृती योजना/२२९२५/२३, दि.१२ जुलै, २०२३
- ६) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र.२/रापुसोयो २२-२३/अ.उ.प्र./प्र.क्र.०७/२६६९४/२३, दि.११ ऑगस्ट, २०२३
- ७) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र.२/रापुसोकायोजना/प्र.मान्यता २३-२४/प्र.क्र.०७/३३२४०/२३, दि.१६ ऑक्टोबर, २०२३
- ८) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विकृयो-२१२२/प्र.क्र.३९/४ अे, दि.२३ ऑक्टोबर, २०२३
- ९) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र.२/रापुसोयो२२-२३/चंद्रपूर निधी समर्पण/प्र.क्र.१२/३५०५७/२२, दि.०९ नोव्हेंबर, २०२३

### प्रस्तावना :-

मा.उप मुख्यमंत्री महोदयांनी सन २०२२-२३ च्या अर्थसंकल्पीय भाषणामध्ये केलेल्या घोषणेच्या अनुषंगाने महाराष्ट्रातील शेतक-यांची उत्पादकता वाढावी, त्याचप्रमाणे या पिकांच्या मुल्यसाखळीमध्ये शेतक-यांचा सहभाग वाढावा या दृष्टीकोनातून कापूस, सोयाबीन तसेच, भुईमुग, सुर्यफूल, करडई, मोहरी, तीळ व जवस या अन्य तेलबिया या पिकांच्या उत्पादकता वाढी बरोबरच मूल्य साखळी विकासासाठी सन २०२२-२३ ते २०२४-२५ या तीन वर्षांच्या कालावधीत राबवावयाच्या, रु.१०००.०० कोटी खर्चाच्या (कापूस रु.४५०.०० कोटी व सोयाबीन व इतर तेलबिया पिके रु.५५०.०० कोटी) विशेष कृती योजना राबविण्यास संदर्भ क्र.१ येथील दि.१२ मे, २०२२ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे.

त्यास अनुसरुन सन २०२२-२३ मध्ये एकात्मिक कापूस, सोयाबीन आणि इतर तेलबिया उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजनेकरिता राबविलेल्या कार्यक्रमाप्रमाणे रु.१४५.०० कोटी (कापूस रु.७५.०० कोटी व तेलबिया रु.७०.०० कोटी) इतका निधी संदर्भ क्र.३ येथील दि.१६ फेब्रुवारी, २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

सन २०२३-२४ मध्ये एकात्मिक कापूस, सोयाबीन आणि इतर तेलबिया उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजनेकरिता रु.५२४.१९ कोटीच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता करून निधी वितरीत करण्याची विनंती कृषि आयुक्तालयाच्या संदर्भ क्र.५ च्या पत्रांन्वये केली आहे. त्यानुसार सन २०२३-२४ मध्ये एकात्मिक कापूस, सोयाबीन आणि इतर तेलबिया उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजनेकरिता रु.५२०.८६ कोटीच्या (कापूस रु.२३८.८९ कोटी व तेलबिया रु.२८१.९७ कोटी) कार्यक्रमास संदर्भ क्र.८ येथील दि.२३ नोव्हेंबर, २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे.

सबब, वित्त विभागाच्या संदर्भ क्र.४ येथील दि.१२ एप्रिल, २०२३ च्या परिपत्रकानुसार परिच्छेद क्र.२ नुसार सदर योजनेकरिता अर्थसंकल्पीय प्रणालीवर उपलब्ध असलेला रु.६० कोटी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे-

#### शासन निर्णय:

- सन २०२३-२४ मध्ये एकात्मिक कापूस, सोयाबीन आणि इतर तेलबिया उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजनेकरिता रु.६० कोटी (रुपये साठ कोटी) निधी या शासन निर्णयान्वये आयुक्त (कृषी) पुणे, यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.
- परिच्छेद १ मध्ये नमूद केल्यानुसार सन २०२३-२४ मध्ये एकात्मिक कापूस, सोयाबीन आणि इतर तेलबिया उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजनेकरिता रु.६० कोटी निधी पुढील लेखाशिर्षातर्गत सन २०२३-२४ करिता अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

मागणी क्र.डी-३
२४०१-पीक संवर्धन
(०३) (०१)-कापूस, सोयाबीन व इतर तेलबिया
पिकांची उत्पादकता वाढ व मूल्य
साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजना
२४०१B४१९
३३, अर्थसहाय्य

- या शासन निर्णयान्वये वितरीत रु.६० कोटी निधीचे कोषागारातून आहरण व वितरण करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण आधिकारी
आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.

- या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचा तात्काळ विनियोग करण्यात यावा तसेच निधी विनियोगाच्या अनुषंगाने संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी वेळोवेळी उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.
- सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२३१११०१७०२०३६४०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेंद्र घाडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- मा. मुख्य मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
- मा.उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
- मा. मंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
- मा.विरोधी पक्ष नेता,विधानसभा,विधानमंडळ सचिवालय,मुंबई
- मा.विरोधी पक्ष नेता,विधानपरिषद,विधानमंडळ सचिवालय,मुंबई
- मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
- अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
- अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
- प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- महासंचालक माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई
- आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे
- व्यवस्थापकीय संचालक, महाबीज, अकोला
- महासंचालक, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे
- कुलगुरु (वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ/डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ/ महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ)
- सर्व जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन विकास मंडळ
- संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे

१७. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे

१८. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक

१९. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी

२०. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

२१. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर

२२. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा परिक्षा) मुंबई/नागपूर

२३. वित्त विभाग, व्यय १/अर्थसंकल्प १३, मंत्रालय, मुंबई -३२

२४. नियोजन विभाग (१४३१), मंत्रालय मुंबई - ३२

२५. निवड नस्ती (कार्यासन-४-ओ)